

Regelbunden tillsyn i Vallentuna gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Vallentuna kommun och besökt Vallentuna gymnasium den 18-20 maj. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 17 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Vallentuna gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. I Vallentuna gymnasium intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Vallentuna gymnasium

Vallentuna gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	680

Källa: Skolans egna uppgifter våren 2009

Vallentuna gymnasium är kommunens enda gymnasieskola och omkring 35 procent av kommunens elever går på skolan som även har enstaka elever från angränsande kommuner. Skolan leds av en rektor och fyra utvecklingsledare som är skolledare på 60 procent av sin tjänst. Varje utvecklingsledare leder ett arbetslag och flertalet lärare har huvuddelen av sin tjänst inom arbetslaget.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultatmått för elever som fick slutbetyg respektive läsår

	Vallentuna gymnasium					Riket	
						Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Byggprogrammet (BP)							
Genomsnittlig betygs-poäng	11,3	10,6	11,4	11,0	10,7	11,7	12,3
Andel (%) med grund-läggande behörighet till universitets- och hög-skolestudier	84	93	86	66	72	85	92
Fordonsprogrammet (FP)							
Genomsnittlig betygs-poäng	11,7	11,9	..	10,9	..	11,7	11,6
Andel (%) med grund-läggande behörighet till universitets- och hög-skolestudier	100	92	..	69	..	85	83
Handels- och admi-nistrationsprogram-met (HP)							
Genomsnittlig betygs-poäng	11,8	12,7	12,3	..	11,8	12,9	12,8
Andel (%) med grund-läggande behörighet till universitets- och hög-skolestudier	84	85	..	..	..	84	82
Naturvetenskapspro-grammet (NV)							
Genomsnittlig betygs-poäng	15,1	15,2	15,2	14,4	16,5	16,6	16,2

Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	96	97	95	79	94	95	96
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)							
Genomsnittlig betygs-poäng	14,5	14,4	14,8	13,5	13,6	15,1	14,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	94	87	86	84	92	91	92
Specialutformade program							
Genomsnittlig betygs-poäng	13,1	13,8	12,9	11,9	13,3	.	14,4
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	84	83	70	70	91	.	91
Totalt							
Genomsnittlig betygs-poäng	13,3	13,5	13,1	12,5	13,0	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	93	90	82	76	84	88	89

Källa: Skolverkets uppföljningsstatistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Andelen elever med grundläggande behörighet för högskolestudier, av de elever som får ett slutbetyg, ligger under genomsnittet för riket. För dessa elever ligger även meritvärdet under genomsnittet för riket. 2008 hade 76 procent av eleverna vid skolan fullföljt sin utbildning inom fyra år. Även för riket var detta resultat 76 procent. Resultaten har dock varierat mellan olika år och framför allt mellan olika program utan att skolan analyserat orsakerna till detta. För elever som följer ett individuellt program saknar skolan en samlad bild av resultaten. Detta kommenteras under avsnitt 3.4.1. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns utrymme att ytterligare förbättra kunskapsresultaten på gymnasieskolan.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Minst en gång per termin ska rektorn, enligt 7 kap. 19 § gymnasieförordningen, se till att eleven ges en samlad information om sin kunskapsutveckling och studiesituation i form av ett utvecklingssamtal, som ska genomföras med den individuella studieplanen som grund. Den individuella studieplanen ska vara utformad efter riktlinjerna i 1 kap. 12 § gymnasieförordningen.

Vid tillsynen framkom att flera elever inte erbjudits utvecklingssamtal efter årskurs 1. Vidare hade inte eleverna på individuella programmet individuella studieplaner.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så samtliga elever har ett utvecklingssamtal varje termin samt att eleverna som följer ett individuellt program får en studieplan upprättad.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (13)

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt Lpf 94, 2.1 ska läraren stimulera, handleda och stödja eleven och ge särskilt stöd till elever med svårigheter. En elev ska enligt 8 kap. 1§ gymnasieförordningen ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Vid Vallentuna gymnasium erbjuds alla elever i behov av särskilda stödinsatser stöd i form av tekniska hjälpmedel och/eller specialpedagogiskt stöd. Detta gäller i huvudsak i matematik, svenska och engelska. Utöver dessa insatser varierar det mellan de olika ämnena i vilken mån eleverna erbjuds stödundervisning i de olika kurserna.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver tillse att alla elever får det stöd de är i behov av i enlighet med kraven i författningarna.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder åligger det enligt 8 kap. 1a § gymnasieförordningen rektorn att se till att behovet utreds och om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ska åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av vid Vallentuna gymnasii-

um uppfyller förordningens krav. Däremot upprättas inte åtgärdsprogram för elever som följer ett individuellt program. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver åtgärda detta.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 13 § skollagen är kommunen skyldig att erbjuda gymnasieutbildning i form av specialutformade program eller individuella program till ungdomar som inte tagits in på ett nationellt program. Dessutom ska styrelsen för utbildning enligt 5 kap. 4 b § skollagen fastställa utbildningen på ett individuellt program. Ett individuellt program ska först och främst förbereda studier på ett nationellt program men kan även göra det möjligt för ungdomar att genom lärlingsutbildning förena en anställning som syftar till yrkesutbildning med vissa ämnen i gymnasieskolan. Om utbildningen är ett programinriktat individuellt program ska det dock utformas för en grupp elever.

Vid Vallentuna gymnasium finns sedan hösten 2006 en lärlingsutbildning inom ramen för det individuella programmet. Ett av syftena med utbildningen är att eleverna ska få ett slutbetyg från gymnasieskolan inom 3-4 år. Enligt vad som framkom vid tillsynen läser eleven sina karaktärsämnen helt som arbetsplatsförlagd utbildning (APU). För närvarande finns dessa så kallade lärlingsplatser inom flera olika branschområden och elever läser utbildningar som utbildningsmässigt ska jämföras med exempelvis hotell- och restaurangprogrammet och byggprogrammet.

I Vallentuna kommun har styrelsen inte fastställt någon plan där det framkommer om utbildningen är att jämföras med ett nationellt program, ett specialutformat program eller ett individuellt program. I den information som ges av skolan till eleverna framkommer att syftet med utbildningen är att eleverna ska bli anställningsbara samt erhålla ett slutbetyg från gymnasieskolan. Vidare sker intag till denna utbildning genom en intervju som genomförs av skolans kontaktperson. Enligt skolans dokumentation är intagningskriterierna att eleven är målmedveten, skoltrött och har en vilja att arbeta praktiskt. Skolan har sex lärlingsplatser varje år. Vid intervju med rektor framkom att det är oklart vem som fattar beslut om att en elev erbjuds en utbildningsplats.

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver tillse att det finns en fastställd plan över varje elevs utbildning. Planen behöver klargöra om utbildningen är att jämföras med ett nationellt eller specialutformat program eller med den beskrivning av lärlingsutbildning för individuella programmet som återfinns i skollagen. Vidare bedömer Skolinspektionen att utbildningen på det individuel-

la programmet bör utformas efter elevernas behov och inte genom ett intagningsförfarande.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 5 kap. 14 § gymnasieförordningen får specialidrott anordnas inom ramen för individuellt val. Så är inte fallet vid Vallentuna gymnasium. Skolan erbjuder kurser inom ämnet specialidrott inom ramen för valbara kurser och dessa elever övergår då till ett specialutformat program. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att specialidrott enbart erbjuds som individuellt val.

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
En lokal kurs ska enligt 2 kap. 14 § gymnasieförordningen, ge kunskaper i ett eller flera nationellt fastställda ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen, eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program, eller finns inom

10 (13)

en nationellt fastställd inriktning.

På Vallentuna finns flera lokala kurser som inte lever upp till förordningens krav. Skolan har bland annat skapat ett antal kurser inom ramen för ämnet specialidrott som ersatt de nationella kurserna. Vidare finns kurser inom ämnena foto och musik som kan ersättas med nationella kurser. Dessutom läser alla elever en kurs i livskunskap som delvis avhandlar övergripande läroplansmål vilket inte är tillåtet att ha som kunskapsmål i en lokalt fastställd kurs.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se över innehållet i sina lokala kurser så att de följer riktlinjerna i förordningen.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Ej relevant

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Se kommunbeslut.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt gymnasieförordningen 2 kap. 14 § får styrelsen för utbildning inrätta lokala kurser. Som tidigare beskrivits finns sådana kurser på Vallentuna gymnasium. Dessa är dock inte inrättade av styrelsen för utbildningen. Enligt gällande delegationsordning finns inte någon delegation på rätten att inrätta sådana kurser. Skolinspektionen bedömer att de lokala kurser som ges vid Vallentuna gymnasium inte är inrättade enligt förordningens krav, detta behöver åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt Lpf 94, avsnitt 1.2, måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Varje skola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga i arbetet med att nå de nationella målen, utveckla arbetsprocesser, bedöma resultat och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Tillsynen visar att styrkedjan från rektor via utvecklingsledarna ut i verksamhetens organisation fungerar väl och att skolans personal har en gemensam bild att utgå ifrån i det systematiska kvalitetsarbetet. Däremot görs inga sammanställningar av resultaten på det individuella programmet. Vidare saknas en jämförelse på skolnivå mellan betyg som sätts vid kursens slut och resultatet på nationella prov. Skolan behöver därför, enligt Skolinspektionen, utveckla sitt kvalitetsarbete inom dessa områden.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet, avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § ska en uppföljning och en utvärdering av likabehandlingsplanen också göras. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets

Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen har tagit del av Vallentuna gymnasieskolas kvalitetsredovisning för läsåret 2007-08. Redovisningen uppfyller till stora delar förordningens krav. Av redovisningen går exempelvis att utläsa mål satta för verksamheten, utvärdering av skolans utvecklingsarbete, förutsättningar, resultat samt utvecklingsområden och åtgärder inför nästa år. Emellertid är analysen av de för skolan uppnådda resultat väl knapphändig och behöver vidareutvecklas. Utvärderingen av skolans likabehandlingsplan är bristfällig.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen för gymnasieskolan inte helt uppfyller förordningens krav, vilket behöver åtgärdas.

2009-09-17

Malin Winbladh

Stig Westlund

Monica Norberg